

NOWY

KATOWICE
UL. MIELECKIEGO 8
TELEFON 29-48

10gr

REPREZENTACJE:

BIELSKO, Katowice, tel. 28 84
SOSNO WIEC, Beszńska 12, L. 6-42
CIESZYŃ, ulica Głęboka Nr. 20
RYBNIK, Mikołaja Reja Nr. 9
TARNOWSKIE GÓRY — LUŚLINEC

Bestjalscy mordercy 78-letniej staruszki przed sądem doraźnym w Katowicach

W związku z odbywającą się rozprawą doraźną przeciw bestjałskim mordercom s. p. 78-letniej Jadwigi Kupistowej z Ochojca, gmach sądu okręgowego w Katowicach, gdzie odbywa się rozprawa, został już od wczesnego rana obleżony przez publiczność, której niewielka część tylko dostała się do wnętrza, posiadając bilety wstępu. Wszystkie miejsca dla publiczności szczerze wypełnione.

Punktualnie o godzinie 9-ej doprowadzono z więzienia na salę pod silną eskortą policji oskarżonych, 23-letniego Karola Księdza z Piotrowic, 22-letniego Alojzego Dusika z Piotrowic, 27-letniego Franciszka Poloczka z Ligoty i 22-letniego Maksymiliana Godzika z Kostuchny.

Oskarżeni, jakgdyby nie przejmowali się swoim losem, nie zdradzali żadnego przygnębienia i obojętnie z pewną dozą ciekawości rozglądali się po sali, szukając wzrokiem znajomych i przyjaciół. Jedyne oskarżony Poloczek który symuluje obłęd, patrzy tępo przed siebie, nie zwracając absolutnie uwagi na to, co się dzieje koło niego. Dla osoby jego okazu ją większe zainteresowanie powołani do rozprawy lekarze rzeczoznawcy dr. Kujawski, dr. Bibrowicz, dr. Wiedlocha i dr. Więcek. Oskarżonych bronią z urzędu adwokaci dr. Ziolkiewicz, Trojanowski, dr. Kowal, Strzelczyk i dr. Pach.

Krótko po godzinie 9-ej zjawia się na sali trybunał sędziów w trybie doraźnym w składzie: prezes sądu okręgowego dr. Arct i sędziowie sądu okręgowego dr. Kowalski i dr. Głowacki jako wotanci. Akt oskarżenia popiera wiceprokurator dr. Kulej.

Po stwierdzeniu personalii oskarżonych odczytano akt oskarżenia, który zarzuca zasądajacym na ławie, że w nocy 16 lipca b. r. pomiędzy godziną 11 i 1 w nocy w Ochojcu zabili 78-letnią Jadwigę Kupistową w ten sposób, że wtargnawszy wspólnie do jej mieszkania pierwszy Ksiądz schwytał ją rekami pod gardło i dusił ją około 15 minut. Ksiądz następnie zmienił Godzik i Poloczek, którzy również dusili Kupistową, zatykając jej usta chusteczką, oskarżony zaś Dusik dopomógł do zbrodni w ten sposób, że wyważył drzwi do pokoju Kupistowej, a później stał przez cały czas na czatach.

Po uduszeniu sprawcy splądrowali mieszkanie, zabierając 53 złote oraz zapasy ze szafy i różne przedmioty, poczem się ulotnili. Księdzu i Dusikowi zarzuca akt oskarżenia pozatem popełnienie

kilku napadów rabunkowych, a mianowicie 25 kwietnia na Franciszka Kurzyka, 4 maja na niejaką Kraciową i 1 lipca r. b. na niejaką Agnieszkę Mansfeldową.

Po odczytaniu aktu oskarżenia, obrońca Trojanowski wnosi o prze kazanie sprawy sądowi zwyczajnemu, bowiem rzekomo akt oskarżenia nie został doreczony oskarżonym po myśli przepisów o sądach doraźnych. Po sprzeciwie prokuratora sąd odrzucił wniosek po krótkiej naradzie, motywując, że doreczenie aktu, jakie nastąpiło z polecenia dr. Kowalskiego, było skuteczne w zastępstwie prezesa Arcta, przyczem sędzia Kowalski znajduje się w składzie sądu doraźnego.

Następnie sąd przystąpił do przesłuchania oskarżonych. Z zeznań Księdza, Godzika i Dusika, którzy co do samego faktu uduszenia zwołają winę jeden na drugiego, wynikało, że w marcu b. r. dowie-

dział się Poloczek od nieznanego mu mężczyzny, iż mieszkanka Ochojca, 78-letnia Jadwiga Kupistowa posiada w domu 6 — 8.000 złotych w gotówce, którą to kwotę cześciowo nosi przy sobie, resztę zaś ukrywa w sienniku i powiadomił o tem oskarżonego Księdza, z którym uplanowali napad rabunkowy. W chwili dokonania tego napadu zostali splądrowani.

16 lipca spotkali się wszyscy na dworcu w Piotrowicach, skąd udali się razem do domu Kubistowej i po stwierdzeniu, że położyła się ona do snu wyważyli przemocą drzwi i wtargnęli do mieszkania. Ksiądz pierwszy pobiegł do łóżka i schwycił Kubistową pod gardło począł ją dusić. Mimo tego jednak Kubistowa zdołała zawołać trzykrotnie: „Reitung“. Duszona następnie przez Godzika i Poloczka szarpała się tylko i broniła rękami i nogami. Kiedy mordercy stwierdzili, że Kubistowa nie daje

już znaku życia Ksiądz razem z Godzikiem zrzucili ją z łóżka i na kryli na ziemi pościela. Po dokonaniu zbrodni przeszukano całe mieszkanie, jednak zamiast spodziewanych 8.000 zł. znaleźli tylko kwotę 53 zł. Podzielili się nią w pobliżu domostwa Kubistowej, poczem przespali noc w jednej ze stodoł.

Jedyne Poloczek konsekwentnie symulując obłęd milczy i nie udziela żadnych odpowiedzi na kilkakrotne zapytania przewodniczącego trybunału czy był u Kubistowej i brał udział w morderstwie. Poloczek na zapytania nie odpowiada, dopominając się tylko o papierosa.

Po przerwie pięćminutowej jąka zarządcono, Poloczek oświadcza w końcu, że był wówczas wraz z Księdzem i Godzikiem oraz Dusikiem, jednak szczegółów żadnych nie przypomina sobie.

Jako pierwszy świadek zeznaje syn zamordowanej Wiktor Kubisty przeciwko któremu skierowano w pierwszej chwili podejrzenie, który w związku z morderstwem aresztowany był niewinnie. Przy był on bowiem najwcześniej do mieszkania matki i zauważywszy ślady gospodarki rabusiów i morderców doniósł policji. Przewodnik Biczysko i post. Wiśniewski, którzy następnie zeznają, podają przebieg prowadzonych przez siebie dochodzeń, przyczem podkreślają, że wszyscy czterej oskarżeni przyznali się w pierwotnym dochodzeniu, opisując szczegółowo popełniony mord.

Następny świadek Maria Krasłowa została napadnięta w Zarzeczcu przez zamaskowanego Księdza, który pod groźbą rewolweru domagał się od niej wydania pieniędzy. Z opresji została zwolniona jedynie dzięki jednemu ze znajomych, który właśnie przyszedł do niej z wizytą. Splądrowany Ksiądz zbiegł.

Świadek Agnieszka Mansfeldowa na była również napadnięta na szosie koło Kostuchny przez zamaskowanego Księdza i Dusika, którzy pod groźbą użycia broni zrabowali 51 zł.

Następny świadek Kurzyk był napadnięty w kwietniu przez Księdza, który zaczął się nań w zaróżkach i zrabował mu pieniądze pod groźbą użycia bagnetu.

Po wyczerpaniu listy świadków poczęli składać swoje orzeczenie biegli szczególnie co do stanu umysłu i poczytalności oskarżonych.

Prowokacyjne wymówienie urzędnikom w fabryce „Transport“

W dniu wczorajszym otrzymali wymówienia pracy z terminem na 30 września b. r. wszyscy urzędnicy zatrudnieni w Fabryce „Transport“ w Wielkich Hajdukach.

Faktu tego nie można inaczej nazwać jak prowokacją ze strony Dyrekcji, bowiem, jak donosiliśmy został w ostatnim czasie przyjeździ ponownie na wyższe stanowisko urzędnik niejaki Sliwiński.

Ponieważ pracował on już w swoim czasie w tem przedsiębiorstwie a Dyrekcja dawała wów-

czas do zrozumienia, że wszelkie usterki w wypłatach zarobków oraz pogorszenie się przedsiębiorstwa można temu tylko przypisać, uchwalono ostatnio na pełnym zebraniu zarządu wystąpić z żądaniem zwolnienia tego pana przez Dyrekcję w terminie do dnia 18 b.m.

W odpowiedzi na to rozpoczęły się nowe szykany. Byłoby ciekawym stwierdzić, dla jakich celów zatrudniono tego suto płatnego i zbędnego urzędnika.

Demonstracyjne manewry hflerowców na polskim pograniczu

Z Tarnowskich Gór donoszą: Na pograniczu pod Nowymi Reptami na polach obok niemieckiego urzędu celnego Friedrichswille odbyły się wczoraj przed południem ćwiczenia kilku oddziałów szturmówek hitlerowskich w pełnym umundurowaniu z ekwipunkiem bojowym, to znaczy w kompletnem

uzbrojeniu z maskami gazowymi. Ćwiczeniami kierował z konia dowódca tego oddziału tak zwany Gruppenfuhrer.

Po odbytych ćwiczeniach, które prowadzone były na samej granicy, hitlerowcy odmaszerowali w kierunku Stolarzowic.

3 zęby stracił rowerzysta w karambolu z samochodem

Na skrzyżowaniu ulic w Wielkich Hajdukach zderzył się wczoraj jadący na rowerze 15-letni Jerzy Schatzschneider z Królewskiej Huty Łukaszczyka 6) z samochodem osobowym Śl. 1389, prowadzonym przez Emila Janotę z Sie mianowice (Michałowicka 32).

W karambolu tym został poszwankowany Schatzschneider, doznając szeregu obrażeń na całym ciele oraz wybitcia trzech zębów. Winę za wypadek ponosi szofer samochodu, który jechał za szybko i nieprawidłowo.

Pełna tabela loterii na str. 11-ej

Gen. Baden-Powell i 700 skautów angielskich przybyło wczoraj do Gdyni

GDYNIA, 16.8. — Dziś o godz. 9-ej rano przybył do portu gdyńskiego statek angielski „Calgarie“ na którego pokładzie znajdują się naczelny skaut świata lord Baden-Powell z małżonką, żoną jego oraz skautki i skauci polscy w liczbie 700 osób.

Na wybrzeżu polskiem oczekiwa przybycia statku hufce żeglarskie z pocztami sztandarowymi orkiestrami harcerek i marynarskiej wojennej oraz tłumy publiczności. Władze reprezentowali: dr. Michał Grażyński, wojewoda śląski, wojewoda pomorski Seydlitz, komisarz rządu Fr. Sokół, inż. Stanisław Legowski, dyrektor urzędu morskogo, komandor Frankowski,

zastępca dowódcy floty, gen. Paślawski i inni.

W chwili gdy statek przybijał do portu orkiestry odegrały hymny angielski i polski.

Młodzież harcerek wymieniła powitania skautowe, poczem po opuszczeniu trapu, na statek udał się członek komitetu honorowego przyjęcia.

Przemówienie powitalne wygłosił: wojewoda Grażyński i wiceprzewodnicząca związku harcerek polskich p. Sławska. Odpowiedzieli na powitanie: lord Baden-Powell i jego małżonka. Następnie lord Baden-Powell udał się ze swą żoną na ląd, gdzie powitał go gen. Sławski Składkowski, poczem przy dźwiękach hymnu generacja dokonowała

przeгляdu hufców.

Program pobytu gości w Gdyni przewiduje w dalszym ciągu zwiedzenie portu, obozu reprezentacyjnego harcerek na polanie redłowskiej, obiad i o godz. 17-ej odjazd do Sopot.

Polscy lotnicy w Ameryce

NOWY JORK, 16.8. — Wczoraj rano na parowcu „Ille de France“ przybyli do Nowego Jorku lotnicy polscy Karpiński, Hynek i Burzyński. W piątek odjeżdżają oni do Chicago, gdzie wezmą udział w dorocznych zawodach balonów wolnych o puchar Gordon Benneta.

Niezwykła katastrofa samolotu której ofiarą padły... trzy krowy

Katastrofa samolotowa o niebywałym zgoła przebiegu wydarzyła się wczoraj o godz. 16-ej na Ochocie w Warszawie, opodal szosy Grójeckiej.

Odbuwający lot ćwiczebny pilot instruktor eskadry treningowej zmuszony był w pewnym momencie planować z powodu defektu w motorze. Na to, by lecieć do samego lotniska było już zapóźno. Pilot zamierzał więc wylądować na łące przy szosie w odległości 300 mtr. od zabudowań.

Zniżający się tuż na ziemię samolot napotkał jednak na nieprzewidzianą przeszkodę. Oto stado

krów, pasących się na łące, sploszone warkotem motoru popędziło w ślepych poplochu wprost na lądujący aparat. Nastąpiło niezwykłe zderzenie, w wyniku którego jedna krowa padła zabita na miejscu, druga doznała złamania wszystkich czterech nóg, trzeciej wreszcie skrzydło samolotu zniszczone zupełnie jeden z rogów. Samolot nie uniknął również szwanku. Śmigła aparatu uległa uszkodzeniu, podwozie zaś zupełnie rozbiło przy zderzeniu z ziemią.

Pilot na szczęście nie odniósł żadnego szwanku.

Pogrzeb posła japońskiego odbędzie się dzisiaj

Śmierć posła Japonii przy rządzie polskim min. Hiruoki Kawai okryła żałobą cały korpus dyplomatyczny akredytowany w stolicy Rzeczypospolitej.

Sp. minister Kawai zmarł, jak wiadomo onegdaj w sanatorium w Otwocku, gdzie przebywał, lecząc się na zapalenie płuc. Do ostatniej chwili min. Kawai był zupełnie przytomny i żywo rozmawiał z najbliższymi. Oprócz rodziny, od toż umierającego nie odstępował ani na chwilę dziekan korpusu dyplomatycznego. Jego Eminencja nuncjusz apostolski mgr. Marmaggi, który udzielił umierającemu Sakramentu Chrztu Świętego, nadając imię Franciszek.

Pogrzeb min. Kawai odbędzie się dz. ś. dn. 17 b. m. i będzie miał następujący przebieg: o godzinie 11 minut 15 nastąpi wyprowadzenie zwłok z gmachu poselstwa japońskiego przy ul. Foksal 10 przez Nowy Świat do górnego kościoła św. Krzyża, gdzie J. E. nuncjusz apostolski mgr. Marmaggi odprawi uroczyste nabożeństwo.

Uczestniczyć w niem będą członkowie rządu, korpus dyplomatyczny oraz przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych. Pana Prezydenta Rzeczypospolitej reprezentować będzie p. Premier Jędrzejewicz.

Po nabożeństwie zwłoki ś. p. ministra Kawai przewiezione zostaną tylko przy udziale rodziny i członków poselstwa japońskiego na cmentarz Powązkowski gdzie tym

Z kuferka

zawsze zginie

Ciągle się pisze o tem, jak niedobrze przechowywać oszczędności w domu, w prymitywnych i zupełnie niezabezpieczonych schowkach. Ofiarą tej metody padła ostatnio kucharka p. Emilia Sorek (Plac Wolności 1), której w ostatnich dniach znętko z pokoju 350 zł. oszczędzone na czarna godzinę.

O swej stracie doniosła policji.

Pamiętajcie

o bezrobotnych

czasowo zostaną złożone w katakumbach.

Wielka bitwa z bandytami Rozprawa z terrorystami Chicago

CHICAGO 16.8. — Tel. wł. — Prezydent Roosevelt i zarząd miasta Chicago już przed miesiącem zapowiedzieli generalną rozprawę z elementem przestępczym, który ostatnio dał się we znaki obywatelom Stanów przez masowe uprowadzanie ludzi.

Po zebraniu szczegółowych informacji o organizacji i głównych melinach przywódców gangsterów i porwaczy dzieci, została rozpoczęta wielka wojna z bandytami. Na pierwszy ogień poszło Chicago.

W dniu wczorajszym 300 policjantów w pancierzach, wielu agentów, rozporządzających samochodami pancernymi, karabinami maszynowymi i bombami z gazem łzawiącym otoczyło zachodnią dzielnicę miasta, główne siedlisko bandytów. Tam ukrywali się m. in. sprawcy porwania znanego spekulanta giełdowego Fanctora i magnata naftowego Charlesa Urshela, wypuszczonego niedawno z niewoli bandyckiej po złożeniu 270.000 dolarów okupu.

Policja z zachowaniem największych ostrożności posuwała się w głąb niebezpiecznych zaułków, komunikując się ustawicznie przez radio z szybującymi nad dzielnicą samolotami wojskowymi, które udzielały jej informacji o ruchach oddziałów bandyckich.

Na jednej z uliczek policjanci zostali zasypani gradem kul z rewolwerów, karabinów i karabinów maszynowych. Samochody policyjne nie mogły się posuwać, gdyż bandyci, wysadziwszy w powietrze niewielki domek zatarasowali ulicę. Wywiązała się zacięta strzelanina z obu stron.

Na granaty z gazem łzawiącym bandyci odpowiedzieli tą samą bronią. Byli wyekwipowani do walki nie gorzej od policji. Po obu stronach walczone zacięte. Zarówno wśród bandytów, jak i policji wiele osób zostało rannych.

W pewnej chwili strzały ze strony bandytów umilkły.

Niedługo potem na jednej z ulic pojawiły się cztery obrznięte samochody pancerne, najbardziej nowoczesnej konstrukcji, o motorach kilkunastocylindrowych, jakich nie posiada nawet armia amerykańska.

Cztery potwory w pełnym pedzie niestannie strzelając z karabinów maszynowych, przerwały kordon policji i wyjechały z szalonej szybkością za miasto. Samochody policyjne okazały się zbyt słabe do użycia ich w pościgu. Bandyci zbiegli.

Policja w dalszym ciągu rewidowała ulicę za ulicą, rewidując rozmaite zakamarki i aresztując kilkadziesiąt osób. Aresztowani — to tyłko „plotki“ podziemi chicagowskich przywódców i najbardziej niebezpieczni zbrodniarze zdolali ująć samochodami pancernymi.

Akcja oczyszczania miasta z bandytów ma trwać dalej. Spodziewane są również podobne obawy i w innych wielkich miastach Stanów.

Rekord szybowca na sowieckim złocie

MOSKWA, 16.8. Podczas odbywającego się obecnie w miejscowości Koktebel na Krymie zlotu szybowców lotnik Judin, pilotowany przez samolot lotnika Skorobumowa, pobił rekord światowy lotu za samolotem, przebywając przestrzeń Orenburg — Moskwa —

Koktebel (3550 klm.) w 38 godzin, 56 minut.

Szybkość dochodziła do 112 klm na godzinę przy fatalnych warunkach atmosferycznych, zmuszających chwilami do lotu na wysokości 150 mtr. nad ziemią.

Przed zjazdem Kupiectwa w Toruniu

W dniu 12-ym b. m. odbyło się w Gdyni zebranie Rady Naczelnej Zrzeszeń Kupiectwa, na którym omawiano sprawy związane z organizowanym obecnie zjazdem kupiectwa.

Zjazd ten odbędzie się w dniu 23-im września b. r. w Toruniu z

okazją 700-lecia tego miasta. Na całość zjazdu złożą się zebrania delegatów okręgowych zrzeszeń kupieckich oraz obrady ogólnego zjazdu kupieckiego, w których będą poruszane wszelkie aktualne zagadnienia.

Konferencja w sprawie sytuacji fabryk boraksu

W ministerstwie przemysłu i handlu odbyła się konferencja, na której omówiono szczegółowo sytuację fabryk boraksu w związku z używaniem w niektórych działach przemysłu środków zastępu-

jących boraksu.

W obradach konferencji wzięli udział przedstawiciele zainteresowanego przemysłu, oraz delegaci Związku Przemysłu Chemicznego.

Plamy na Saturnie

wykrył aktor kabaretowy

Wielką sensację, nie tylko w sferach naukowych, lecz i wśród szerokiej publiczności, do której wieść ta dotarła za pośrednictwem depesz z Ameryki, wzbudziła wiadomość o tajemniczym zjawisku na planecie Saturn. Oto na powierzchni tej planety, odległej od nas o miliony kilometrów ukazała się jakaś biała plama olbrzymich rozmiarów.

Tego rodzaju zjawisko nie było dotychczas obserwowane.

Po raz pierwszy zauważono ową plamę w niedzielę rano, a w dzień potem zanotowano te plamy w obserwatorium w Waszyngtonie.

Jest jednak rzeczą charakterystyczną, że wcześniej niż obserwatorium w Nowym Jorku i obserwatorium w Waszyngtonie odkrył je plamy... aktor kabaretowy p. Will Hay, który zajmuje się z amatorstwa astronomią.

Aktor rewjowy odkrył plamę już dnia 3 sierpnia i natychmiast telefonował do obserwatorium, podając doskonałe i dokładne objaśnienia. Odkrycia zatem obu obserwatorów są właściwie tylko potwierdzeniami odkrycia skromnego laika.

Jak wiadomo, w roku 1793 Wilhelm Herschel odkrył rotację Saturna.

Dopiero w 83 lata później prof. Hall w Waszyngtonie posunął dalej naszą wiedzę o Saturnie, notując w r. 1876, że na powierzchni Saturna pojawił się jasny punkt w pobliżu równika planety.

Punkt ten trwał do stycznia 1877, a więc zgóra rok.

Raid dokoła Europy lotnika francuskiego

MOSKWA, 16. 8. Dziś, na lotnisku moskiewskim wylądował o godz. 10.15 lotnik francuski Jappy, który zaimplementował dokonał raidu dokoła Europy.

Jappy zatrzymał się na tutaj 2-3 dni, poczem wystartuje do Leningradu, a następnie przez Helsińfors i Kopenhagę powróci do Paryża.

Węści giełdowe Dolar 6.55

Prywatny rynek dolarowy całkowicie zamarł wskutek braku materiału.

Wobec wzrostu obciążenia międzynarodowego waluty amerykańskiej do 1.68, u nas płaconoby dziś za dolary 6.66.

Bank Polski też podwyższył cenę walona za dolary, do 6.55.

Wskutek braku odbiorców, bardzo słabe złoto: dolar 9 zł. rubel 4.78.

Wielkie wrażenie w sferach giełdowych wywołała wiadomość o całkowitem zaniechaniu spłaty długów zarobniczych przez Rumunię.

METALE

Dol. zł. 9, rub. zł. 4.78, rub. sr. 1.38, sr. bilon ros. 0.65.

DEWIZY

Berlin 213.2, Gdańsk 173.7, Belgia 124.82, Holandia 360.9, Kopenhaga 132.5, Londyn 29.61, Oslo 149.5, Paryż 35.03, Praga 26.51, Sztokholm 153, Szwajcaria 172.9, Włochy 46.98.

PAPIERY LOKACYJNE

3 proc. poż. bud. 39, Dolarówka 49.35, 5 pr. poż. konw. 47.5, 10 pr. poż. kol. 103.5, 5 pr. poż. kol. 42.

AKCJE

Bank Polski 83.5, Lilpop 11.25, Modrzejów 3.5, Parowozy 6.5, Starachowice 10.3, Haberbusch 41.25.

Z tego to punktu wywnioskowano bardzo ważną rzecz. Mianowicie trwanie obrotu Saturna. W r. 1903 badania te zostały uzupełnione przez prof. Barnarda z Ameryki, a potem przez uczonych angielskich. Okazało się, że obserwacje Halla są niezwykle dokładne.

W r. 1889 ujrano małe punkcik biały na pierścieniach Saturna. Ten biały punkcik był przedmiotem długich sporów pomiędzy astronomami.

Obecnie zaobserwowana plama na Saturnie znów zwróciła baczną uwagę astronomów na te odległe i tajemnicze planety.

Nadzieje Waszyngtonu po klęsce nacionalistów kubańskich

LONDYN, 16. 8. — Na Kubie wydarzają się nadal akty gwałtu. Armia kubańska przedsięwzięła środki w kierunku zaprowadzenia porządku. Daje się już odczuć pewne ożywienie w stosunkach handlowych.

Nowy rząd kubański zamierza w najbliższym czasie podjąć roz-

mowy ze Stanami Zjednoczonymi w sprawie tariff i długów.

Stany Zjednoczone spodziewają się, że nowy rząd znacznie złagodzi panujące obecnie na Kubie nastroje nacionalistyczne i dażąc będzie do nawiązania bliższych stosunków ze Stanami Zjednoczonymi.

Śladem bolszewików Studenci przyjmują kandydatów na uniwersytet

Dekret z dnia 29 czerwca zamknął podwoje wyższych uczelni niemieckich dla komunistów i ludzi „obcej rasy”. Pięknie. Pozostać mieli sami stu procentowi Niemcy i to nie czerwoni. Niestety, przy bliższych obliczeniach okazało się, że i tych niemieckich kandydatów na przyszłych doktorów medycyny, prawa i filozofii jest o wiele za dużo. Co robić? Hitler na wszystko ma sposoby i to radykalne. Niemcy nie mają się czem martwić, bo nadmiar inteligencji nie będzie.

Prosto rozwiązano całą kwestię w ten sposób, że wstęp do uniwersytetu mieć będą tylko Niemcy i to nietylko Niemcy stu procentowo rasowi, ale także stu procentowo hitlerowscy.

W każdym uniwersytecie zasiadać będzie „rada studencka”, złożona z trzech członków, studentów ostatniego kursu. Ta rada będzie wydawała wyroki: „przyjęty”, albo „nieprzyjęty”. Niema od takiej

go wyroku apelacji nawet do rektora.

Zyto polskie na rynku holenderskim

Jak donoszą z Rotterdamu, żyto polskie w ciągu ubiegłego miesiąca zwyżkowało na rynku holenderskim, jednakże w końcu lipca ceny spadły do 3.15 flh. za 100 klg., przy czym popyt był minimalny. Na notowaniach jęczmienia odbijało się projektowane przez rząd holenderski wprowadzenie cła od przywozu jęczmienia, kukurydzy i ewentualnie owsa, a więc na te gatunki zboża, które nadają się, jako pasza dla bydła.

Należy zaznaczyć, że owies polski osiągał ceny dość wysokie, a fianowicie owies wagi 51/52 klg. uzyskiwał cif Rotterdam 4.45 flh. Jednakże w końcu ub. miesiąca nastąpiła ogólna zniżka cen owsa na

du ubezpieczeń oraz 2 dyrektorów Kasy Chorych, oskarżonych o sprzeniewierzenie i niedozwolone manipulacje.

Główny oskarżony, Klumpp, zbiegł do Francji.

Tajemnica „Rusałki” 40 lat domysłów i legend

Jesienią 1893 roku flota carska na Bałtyku wyruszyła na wielkie manewry.

W czasie przechodzenia floty z Tallina do Helsingforsu wielki, jak na owe czasy, krążownik „Rusał-

ka“ zginął bez śladu. Poszukiwania, dokonywane przez całą flotę i na całym morzu Bałtyckim nie dały wyników. Znalaziono jedynie u wybrzeży obecnej Estonii szalupę ratowniczą, a w niej trupa marynarza. Miejsce zatonięcia „Rusałki“ oraz przyczyny tragedii na morzu okryła tajemnica, która dotychczas nie była rozwiązana. Przez 40 lat zagadka ta była rozwiązywana jedynie na podstawie hipotez, które przeobrażały się w legendy.

Przed kilku dniami ekspedycja techniczna floty sowieckiej, która za pozwoleniem rządu estońskiego wszczęła poszukiwania zaginionej przed dwoma laty sowieckiej łodzi podwodnej „Towariszcz“, natknęła się na „Rusałkę“. Okręt leży na dnie morza, przewrócony do góry dnem.

Rząd sowiecki postanowił wysygnować fundusz na podniesienie zaginionego krążownika, aby spróbować raz jeszcze rozwiązać zagadkę zatonięcia okrętu bojowego wraz z 200 osobami załogi, z dowódcą i oficerami na czele.

—):*(—

skutek licznego napływu ofert ze strony czechosłowackich eksporterów.

Kpt. Lepecki wraca z wyprawy na Syberię

MOSKWA, 13. 8. Powrócił do Moskwy z podróży do Kireńska i Tunki (miejsce zesłania Marszałka Piłsudskiego na Syberii) kpt. Lepecki.

W najbliższym czasie zamierza on wyjechać do Warszawy.

Uczczenie rewolucjonisty zabójcy carskiego satrapy

HELSINGFORS, 13. 8. W gmachu fińskiego prezydium rady ministrów odsłonięto tablicę, poświęconą pamięci Eugenjusza Schaumana, zabójcy sławnego gubernatora Finlandji, Bobrikowa.

Jak wiadomo, po wykonaniu zamachu Schauman pozbawił się życia. W jego kieszeni znaleziono wówczas kopię pisma, jakie Schauman przesłał był carowi, a w którym protestował przeciw metodom ucisku stosowanym nietylko w Finlandji, ale także i w Polsce.

Armia niemiecka silniejsza niż w 1914 r.

MADRYT, 16. 8. — Dziennik republikański „El Heraldo“ ogłosił artykuł o armii niemieckiej, twierdząc, iż dzisiejsza Rzesza posiada armię ilościowo i jakościowo lepiej przygotowaną, aniżeli w roku 1914, w dniu wybuchu wojny.

Litwa w kagańcu Wyrzec się musi Unji Bałtyckiej

HELSINGFORS, 16. 8. — Donoszono tu z Kowna, jakoby w rokowaniach handlowych litewsko-niemieckich wylonily się nowe trudności z powodu wysunięcia przez stronę niemiecką szeregu postulatów politycznych.

Niemcy domagają się specjalnych uprawnień na obszarze kraj pedzkim, oraz ostatecznego wyrzeczenia się przez Litwę wszelkich projektów i tendencji, zmierzających do stworzenia unji państw bałtyckich.

Rodzina Hitlera w niebezpieczeństwie Katastrofa auta adjutanckiego

BERLIN, 16. 8. — Dziś popołudniu w drodze do miejscowości Reit, jeden z towarzyszących Hitlerowi samochodów, uległ katastrofie.

Adjutant Hitlera, Brueckner doznał pęknięcia czaszki i złamania reki. siostrzenica Hitlera jest lekko ranna. Natomiast siostra Hitlera wyszła z katastrofy bez szwanku.

Dodatek ilustracyjny

Na basenie Legii w Warszawie. Piękny skok t. zw. „waskółka“.

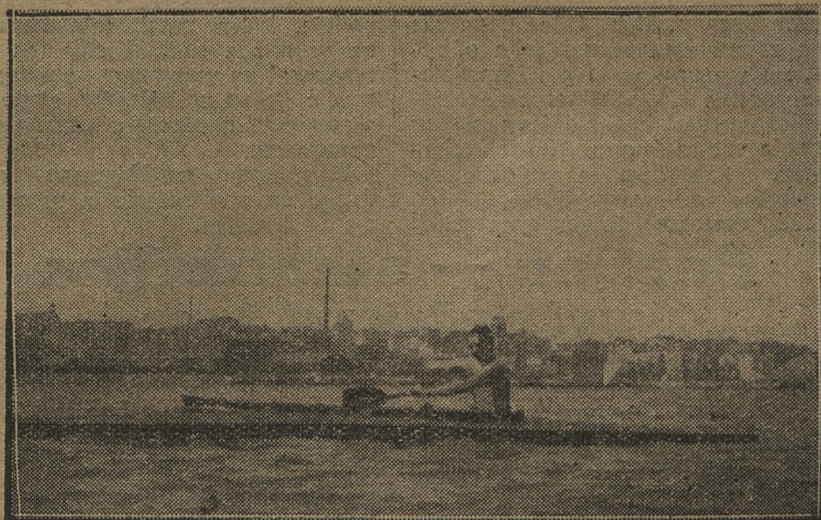
Nocne zdjęcie z terenów wystawy Chicagowskiej, załanych morzem światel i blasków.

Policja stanu Kansas w Ameryce Płn. została zaopatrzona w specjalne pancerze ochronne, niezbędne przy likwidowaniu nader częstych tam napadów bandyckich.

Jeden z malowniczych zakątków Szwajcarii z ośnieżonym mimo upalnego lata szczytem górskim.

Sport kajakowy z zamięrowaniem uprawiany jest przez mieszkańców stolicy.

Piękna, cieniasta aleja naci swym chłodem w skwarne dni letnie.

Czytajcie „KINO“

Cena 50 g.

Dodatek kobiecy

Przepisy małżeńskie i szos e przyk zanie w obudzonych Niemczech

Umysły zwo enników „obudzonych” Niemiec opanowała mania „czystości rasy”.

Szereg przepisów i rozporządzeń pozbawia prosto możliwości egzystencji tych wszystkich, którym udowodnią skazę w ich aryjskim pochodzeniu do trzeciego pokolenia włącznie.

Ten tylko może cieszyć się pełnią praw obywatelskich, kto otrzyma certyfikat na swą rasowość.

Wytworzona w ten sposób sytuacja, doprowadzająca do poważnych katastrof w wielu rodzinach, posiada przy całym swym tragizmie zdecydowanie komiczne momenty. Trzeba bowiem, choćby przy pomocy jakiejś fikcji, utworzyć sobie drogę do życia, trzeba również stworzyć i jakieś normy na przyszłość, gwarantujące ową czystość krwi.

Powstają więc dziwolagi zgoła groteskowe.

Weźmy np. tak liczne, zwłaszcza gdy wchodziła w grę strona materialna, małżeństwa mieszane. Jeśli matka jest żydówką — sytuacja przedstawia się poważnie. Jeżeli jednak przedstawicielem odmiennej rasy jest ojciec — można jeszcze wybrnąć z kłopotu.

Oto prosto wystarczy jeśli owa czystej rasy matrona Niemiec oświadczy, że... zgrzeszyła przeciwko szóstemu przykazaniu, oczywiście z pełnokrwistym aryjczykiem. Nikt jej tego za złe nie weźmie, ani brzydkiem przewiskiem nie nazwie jej synalka. Przeciwnie synek ów, uzyskawszy potrzebny „kartę wstępu” sięgać może po najwyższe godności w kraju i kroczyć w aureoli swej rasowej czystości.

A teraz drugi przykład — zabezpieczenia na przyszłość.

W tym celu wydane zostały specjalne „przepisy” małżeńskie, obowiązujące wszystkich młodzieńców w „obudzonych” Niemczech.

Przepisy te za „Wiedza Narodowa”, oficjalnym organem hitlerowskim, poświęconym zagadnieniom czystości rasy, poniżej podajemy:

Rasy i kobiety nie można pozostawić samym sobie, lecz czysta rasowo aryjka musi znaleźć ochronę w rasowo bohaterskim mężu. Zadamy przeto, aby każdy rasowo czysty Niemiec żenił się tylko z blondynką o niebieskich oczach, owalnie podługnej twarzy z różowo-białą cerą, wąskim nosem, małymi ustami, która oczywiście jest dziewczica.

Zadamy dalej, aby niebieskooki blondyn bezwarunkowo nie żenił się z brunetką o krótkich nogach, orlim nosie, pełnymi wargami, wykazująca zbytne owłosienie i skłonność do tycia. Nie wolno mu brać za żonę typu śródziemnomorskiego i murzyńskiego. Kobieta typu śródziemnomorskiego jest niskim typem miłośnicy typ murzyński oznacza kobiece zwierze robocze. Rasowy Niemiec nie powinien żenić się z dziewczyną, która szuka zabawy, holduje teatrowi lub sportowi, przebywa dużo poza domem.

Biada wszystkim dziewczynom niemieckim, które natura obdarzyła ciemnymi włosami, płomiennieczarnymi oczami, bladą cerą, a już broń Boże szerszym nosem, grubszymi

wargami i okazalszą tuszą.

Choćby były kandydatkami na królowe piękności — skazane są na staropanieństwo. Jak od różnych tradem uciekać musi od pięknej brunetki niebieskooki i płowowłosa młodzieniec, by strzała anora nie dosięgła jego niemieckiego serca. Biada wesolym, rozżmieganym dziewczynom o gibkich i smukłych kształtach — zostaną posadzone o upodobania do zabawy i sportu, a to przecież również wzbronione.

Trudno, na głupotę niema lekarstwa. Nic nie pomogą tłumaczenia, że czystość rasy z naukowego punktu widzenia wogóle nie istnieje, manjaka nic nie przekona, nawet własna śmieszność.

Łuczniczki polskie mistrzyniami świata

Młody nasz sport łuczniczy po raz pierwszy wystąpił na arenie międzynarodowej podczas tegorocznych trzecich międzynarodowych zawodów łuczniczych, zorganizowanych przez Federację Brytyjską.

Jak wiemy już z ogólnych relacji, występ ten wypadł dla nas nadspodziewanie pomyślnie. Przyniósł on zwłaszcza triumf łuczniczkom polskim, dozwalając im zająć wszystkie niemal pierwsze miejsca.

Polska drużyna kobieca zdobyła mistrzostwo i puchar wędrowny w trójboju zespołowym na 30 50 i 70 m., uzyskując dwa razy pierwsze i raz drugie miejsce.

W strzelaniu indywidualnym na 50 m. triumfowała bezapelacyjnie p. Kurkowska-Spychajłowa, zatrzymując po nownie tytuł mistrzyni świata. W trójboju indywidualnym na 30, 50 i 70 m. pierwsze miejsce zajęła również p. Kurkowska - Spychajłowa a trzecie p. Trajdosówna. Indywidualnie na 30 m. drugą nagrodę otrzymała p. Moczulska a trzecią Kurkowska-Spychajłowa. Na 50 m. Trajdosówna zajęła trzecie miejsce.

Jest to więc znaczny i zaszczytny sukces.

Sukces ten nabiera tem większego znaczenia, gdy zważymy, że drużyna polska miała do przezwyciężenia znaczne trudności.

Wielka awantura na zabawie tanecznej

Z Tarnowskich Gór donoszą: Na zabawie tanecznej, jaka odbyła się wczoraj w lokalu Kapuściołka, doszło do wielkiej awantury, którą wywołał znajdujący się w stanie nietrzeźwym Rudolf Herman. Awantura ta zmieniła się wkrótce w krwawą bójkę. Zawezwano celem interwencji

Portjer — samobójca wydziedziczył żonę

Wczorajszej nocy popełnił samobójstwo portjer szpitala Spółki Brackiej w Nowych Haidukach, 50-letni Jan Copnik z Królewskiej Huty (Mieląńskiego 19). Nieszczęśliwy powiesił się w czasie pełnienia służby w ustępie szpitalnym,

Kobieta jako odbiorczyni w sklepie Amerykanka władczynią życia gospodarczego

Ameryka znajduje się we wszystkich dziedzinach, a przede wszystkim w dziedzinie ekonomicznej — w przededniu rządów kobiecych.

Tak twierdza Amerykanki. I trzeba przyznać, że mają po temu niezgorsze podstawy. Kobiety tam tejsze bowiem zrozumiały i doceniły własne siły w życiu gospodarczym kraju — to o czym wiele się pisze i mówi u nas, lecz co jeszcze jest dalekiem od urzeczywistnienia.

Kobieta jest jednowładca amerykańskiego rynku handlowego. 80—90 proc. wszelkich zakupów przez jej przechodzi ręce — to wystarczy, by stała się potęgą gospodarczą, z którą cały świat gospodarczy Ameryki najskrupulatniej musi się liczyć.

Nic dziwnego, że wszelkie reklamy, ogłoszenia poszczególnych firm i artykuły obliczone są przede wszystkim na zjednywanie konsumentek — do nich stosuje się najściślej cała amerykańska polityka reklamowa.

Oto co mówi jedna z amerykańek na temat „kobieta i sprawy gospodarcze”.

„W naszym czasopiśmie popularnym „Ladies Home Journal” (Czasopismo dla Pań domu) ogłasza się wszelkimi medykamentami poczynając a skończywszy na samochodach. Od zakupów amerykańek zależy w znacznej mierze cała gospodarka Stanów Zjednoczonych.

Z politowaniem patrzymy na wysiłki mężczyzn szukających wyjścia z kryzysu. Dlaczego nas kobiety nie było na Konferencji Ekonomicznej.

Gdybyśmy zechciały zbojkotować pudry, szminki i t. p. zginałby przemysł, w który włożono 1500 milionów dolarów. Gdybyśmy postanowiły nosić bawełny za miast jedwab, zniknąłby zupełnie import z Japonii do Ameryki.

Świadome swych obowiązków obywatelskich kobiety mogłyby so lidarnymi swymi wystąpieniami więcej stokroć zdziałać, niż mężczyźni swymi umowami handlowymi, traktatami, i „ugodami”.

Z chwilą kiedy kobieta poczuje, jak wielką, jak potężną broń ma w ręku, z chwilą, gdy zechce broń tę podjąć w walce o lepsze jutro ekonomiczne — stanie się zbawcą swego kraju.

Prosperity Ameryki leży w rękach amerykańek, nie garstki wybranków losu, lecz najszerzego ogółu: więcej bowiem niż w sejmie i gminie, więcej niż na katedrze w uniwersytecie zdziałać może kobieta, jako odbiorczyni w sklepie. — Stać się ona może sprawczynią upadku lub rozkwitu gospodarki narodowej”.

Przez ręce kobiet w Polsce przechodzi nie o wiele mniejsza ilość zakupów. Do nas jednak nie stosuje się cała polityka reklamowa, ani nie liczy się z nami cały rynek gospodarczy kraju. Niestety bowiem, ogół kobiet naszych nie uświadomił sobie dostatecznie i nie opanował broni, która rozporządza.

Kobieta jako odbiorczyni w sklepie — jest odbiorczynią nieświadomą i niezorientowaną. Czas by błąd ten naprawić, bo on się mści na naszej gospodarce narodowej.

Zdzisław Andzejowski

CZERWONA PAJĘCZYNA

powieść

do nabycia we wszystkich księgarniach

policie, która zamierzała Hermana usunąć z sali. Kiedy ten nie reagował na wezwanie i zamierzał rzucić się na policjantów, ci do poskromienia napastnika użyli patek gumowych.

Poturbowanego Hermana osadzono do wytrzeźwienia w areszcie policyjnym.

pozostawiając list pożegnalny, w którym donosi, iż samobójstwo popełnił z powodu niesnasek rodzinnych. W liście tym Copnik wyraża swoją ostatnią wolę, mianując swoją wyłączną spadkobierczynią najstarszą córkę z pominięciem żony.

Tajemnice toru wyścigowego

W PUSZCZY PODLASKIEJ

Posłuszny rozkazom koniokradów Matrasz, już dwa tygodnie siedział w smolarni w głuchych lasach za Siedlcami — czekając momentu, w którym wezwany będzie na robotę.

Stary smolarz Wasyl Czerep, Białorusin, sprowadzony tam aż z Białowieży, otrzymał widocznie instrukcje o przyjeździe gościa — bowiem nie zdziwił się ani na chwilę przyjazdem Matrasza i od razu wskazał mu kąt w szałasie, w którym sam na sam zostać miał w lesie może na długie tygodnie.

Czerep, był to chłop olbrzymi, rozrosły o spojrzeń z podelba i gębie zarosniętej skudłaczonym włosem, aż po same oczy. Cały dzień laził tylko w parcianych portkach boso, w brudnej rozchełstanej koszuli zwyczajem „puszczaków“, wypuszczonej na spodnie. Nie był bynajmniej rozmowny.

Drugiego dnia pobytu, skoro świt, zbudziło Matrasza mocne uderzenie w bok. Zerwał się, siadł na swym barlogu i dopiero teraz zobaczył tuż koło siebie strasznie twarz smolarza.

— Spugałeś się? — usłyszał głos. — Pora już śniadać... trzeba się za robotę brać... no trzymaj...

Wyciągnął ku Matraszowi pajdę razowego chleba, a potem wyjął z kieszeni portek nóż, zdjął z kółka kawał wędzonej słoniny, odkrajał i podał Matraszowi.

Teraz dopiero na widok jedzenia, Matrasz poczuł głód. Widząc, jak Czerep rwie słoninę zębami i mlaska głośno mięsistymi wargami, poszedł jego śladem i z apetytem zajadał.

Smolarz spoglądał na niego raz po raz z ukosa, dziwiąc się zapewne, że nienawykłymi zębami nie mógł dać sobie rady z twardym kawałem tłuszczu.

— Zęby u ciebie trzeba bratku wyostrzyć inaczej tutaj zdechniesz z głodu, a umiesz ty gotować kartofle?

— Trochę umiem i spróbuję...

— No to zgotujesz dziś obiadek. Ja przyjdę na południe... Kartofle znajdziesz w kobiałeczce.

Matrasz wyjął zegarek. Była piąta rano.

Czerep ujrzawszy zegarek wyciągnął potężną łapę i długo oglądał elegancki, cienki zegarek Matrasza — prezent od Rity.

— Ot ładna sztuka, ja jeszcze takiej i nie widział... U nas w boru słońce pokazuje godziny...

Długo oglądał Czerep zegarek Matrasza, pieścił go w palcach, przysmażonych w ogniu, a z oczu takie mu były pożądliwe blaski, że Matrasz czuł, iż Czerep dla zdobycia tego zegarka nie wahałby się przed popełnieniem czynu najgorszego.

Przez krótki czas Matrasz myślał nawet, czyby nie podarować zegarka Czerepowi, ażeby zapewnić sobie bezpieczeństwo i względny tego leśnego olbrzyma — ale wolał wstrzymać się. Przekonanie, że Czerep dla zdobycia tego zegarka walczyłby się na wszystko, kazało mu czekać korzystniejszej sposobności do pozbycia się go, aczkolwiek z widoczną niechęcią smolarz zwrócił zegarek Matraszowi.

— No, zobaczymy, czy moje słońce równo chodzi z twoim zegarkiem — rzekł zbierając się do odejścia.

Po jego wyjściu Matrasz rozejrzał się dookoła szałas. Była to mała polanka w dzikim ciemnym lesie. Musiało tu być dość mokro, bowiem las podszyty był bujną zielonością. Zdawało się, że paprocie, maliny i przeróżne chwasty pięły się w górę przebojem, aby osiągnąć słońca, które zatrzymywało się jednak na nieprzepuszczalnej gęstwinie koron drzew.

W tej chwili polanka zalana była słońcem, a w lesie panował mrok, powietrze było tam duszne, ciężkie, przesycone zapachem żywicy.

Matrasz pilnując się ścieżki, szedł przez las, raz po raz noga zapadała w grzęzawisku — to znówu wystające z ziemi korzenie stanowiły przeszkodę dla nieuważnych nóg.

Matrasz wędrował już długo i nie natknął po drodze żywego ducha. W lesie panował dostojny spokój i cisza przejmująca grozą. Matrasz wędrując zamyślny, znalazł się nagle na brzegu urwiska. Usłyszał szelest. To strumień płynął wartko. Grał na kamieniach płytkiego dna dziwną jakąś monotonna melodię. Matrasz zszedł na dół, powoli jakgdyby nie chciał stracić jednego dźwięku z tego szeptu wody. Nieuważnie jednak nastąpił na suchą gałązkę. Trzask rozległ się echem stokrotnym i w tejże chwili na przeciwległym brzegu strumyka coś poruszyło się w gęstej, wysokiej trawie i młoda sarenka wyprysła z niej jak strzała. Dała kilka susów w las, jeszcze raz spojrziała gdzieś zdaleka zza krzaków i znikła.

Matrasz stał oczarowany tym przepięknym obrazem... On, dziecko miasta, od wieku niemowlęcego wychowany na bruku podwórza i ciasnocie miasta izby koszarowej kamienicy — ujrzał teraz bogactwo natury w całej jej krasie.

Usiadł na ściętym pniaku i myślał:

— Boże! Jakby Nela cieszyła się, gdyby to wiedzieć mogła wraz ze mną...

Myśl jego wróciła do siostry, którą zostawił niemal bez wiadomości. Cóż bowiem mogła znaczyć dla kochającej siostry lakoniczna depecha, którą nadał w Siedlecah.

„Nie martw się — żyje — wróć“.

Oto wszystko.

Nieobecność jego trwała już trzy tygodnie. Wprawdzie Nela nie cierpiała niedostatku — bo zostawił jej pieniądze i zresztą sama zarabiała — ale jeśli jego nieobecność się przedłuży?

Niewątpliwie Nela czyniła już poszukiwania za nim. Zwróciła się do policji i tam dowiedziała się strasznej prawdy.

— Boże! Co ona musiała przecierpieć, mając świadomość — że brat jej, w którym pokładała tyle nadziei, ścigany jest listami gończymi jak prosty zbrodniarz.

Matrasz ukrył twarz w dłoniach, aby odpędzić od siebie myśli, które go przygniaty — ale tu nawet, wśród leśnej ciszy w poszumie wiatru, słyszał ciągle:

„Zbrodniarz — zbrodniarz!“ to straszne oskarżenie — ale oto wiatr zmienił się i Matrasz słyszał jakgdyby zawrozenie Neli i polekliwe okrzyki:

— Wróć, wróć!

Za chwilę zdawało mu się, że słyszy ostrzeżenie:

— Uciekaj... Kryj się... Gonia...

Matrasz zerwał się z pniaka i rozejrzał dokoła.

Dookoła niego szumiał las ta sama pieśń, co przed wiekami i ta, którą śpiewać będzie we wieki...

Matrasz nie wiedział nawet ile czasu przebył w lesie. Spojrzał na zegarek. Była dziewiąta. Chciał czempredzej wydość się na słońce. Po godzinie był już w domu.

Poszperał w szałasie i znalazł kobiałkę z kartoflami. Wśród oberzyn leżał nóż. Zwykły zardzewiały nóż bez trzonka. Matrasz skrobał kartofle i wrzucał do saganaka, który wisiał na trójnogu ponad spopielanym ogniskiem. Nie bardzo wiedział, jak gotuje się kartofle — ale o tem, że sól bierze się do gotowania, był przekonany. Szukał soli po całym „gospodarstwie“ — ale nie znalazł.

— Posoli się przy jedzeniu — pomyślał i zaczął gromadzić chróst pod ognisko.

Zaledwie pierwsze płomienie zaczęły lizać garnek, gdy z gęstwin leśnej wysunął się Czerep, cały był okopcony i prześlaknięty dymem.

— No, jak ty panok. Obiad gotowy, o! widzę, że twój zegarek inaczej pokazuje południe, niż moje solnyszko.

Porównali. Jeszcze dwunastej nie było.

— A sól gdzie macie? — spytał Matrasz.

Czerep spojrział na niego z podelba i rzekł:

— Jak to zaraz widać, że z miasta, z pańskiego życia przyjechał. Sól? A gdzie jej kupić? Do miasta nie zjeżdża się, bo i pieniędzy niema i potrzeby... A czy wiesz, że w „dierewni“ to w jednej wodzie całą wieś kartofelkę gotuje, bo krajno nie kupują. A u mnie to jeszcze po pańsku. „Sól“ słone i zje się z niestonemi kartoflami.

Jedli skromny obiad. Matrasz znów rwał zębami owędzoną słoninę i czerpał kozikiem kartofle z saganaka.

Czerep okazywał wilczy apetyt.

W przerwach między kęsami słoniny pytał:

— A ty jego, no jak go tam jego zwąc Strzyge, znasz dawno?

— Niedawno...

— A na koniki z nim chodzisz?

— Jeszcze nie byłem...

— Tak, to się dopiero uczysz?

— Aha!

— A w czym ty specjalista?

— W niczem jeszcze, uczę się.

— Aaa! — rzekł zdziwiony Czerep — a Awrunika, tego jewreja znasz?

— Znam.

— To chytra sztuka.

— A chytra...

— Wiesz, on mi pokazał jak się dymkiem podpala konie, żeby ich nie poznać...

Matrasz teraz postanowił popisać się przed smolarzem.

— Toś ty tego nie umiał? I malować koni nie umiesz?

— Malować? Tak, jak chate

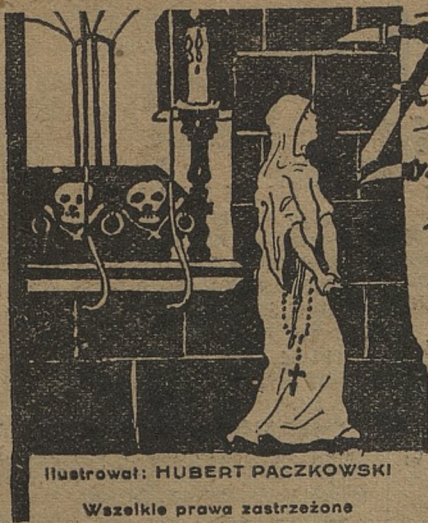
— Prawie że tak?

— Nie umiem...

— A ja umiem...

Czerep cmokał ustami z podziwu.

(Dalszy ciąg jutro).

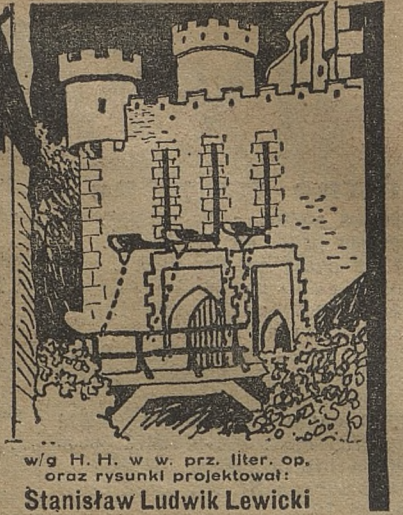
Ilustrował: HUBERT PACZKOWSKI

Wszelkie prawa zastrzeżone

ELŻBIETA Z TAŃCZA

DZIEJE KRWAWYCH RZĄDÓW BURGRABI ŚWIERKLANCA

Powieść odległej przeszłości

w/g H. H. w w. prz. liter. op. oraz rysunki projektował:

Stanisław Ludwik Lewicki

Ale, jak stwierdziliśmy, nikt nie potrafił powiedzieć coś pewnego, niezachwianej prawdy.

Tyle wszakże było wiadomem, że pewnej nocy — a było to we wrześniu i szalała wtedy sroga nawalnica — niosło dwóch giermków przez dziedziniec pałacowy niewielką trumnę, którą potem pokryjono w osobnej niszy dla umarłych złożyli. Grozą przejmujący był to widok, kiedy jasne i podłużne mury trupiarni, oświetlały tnące tam i sam błyskawice. Robiło to wrażenie — jakgdyby straszliwe widma tańczyły pośród wysokich lip i gestych krzewów, rosnących pod zamkiem.

Od tej pory krążyły coraz częściej słuchy, jakoby w tej trumnie spoczywał trup nieszczęśliwej Ludwiki. Atoli jej dusza nie mogła znaleźć wiecznego spokoju i nierządno podobno obchodziła niegościnnie zamek, wróżąc mieszkańcom jego rychłe nieszczęście.

Mówiono sobie na ucho, że już kilkanaście razy widziano ją o północy — kiedy włóczyła się po ciemnych kurytarzach ponurego zamczyska, przyodziana w długą i białą szatę.

I wtedy napewno zbliżał się ciós.

Lecz to wszystko działo się przed wielu, wielu laty; — i ów tajemniczy nocny pogrzeb w trupiarni zamkowej również. Ludwikę pochowano — więc pokój i cisza winny powrócić z wygnania — bo, chociażby nieboszczka była nawet winną, długotrwałe cierpienie rozgrzeszyło ją. A cierpiała okrutnie...

Zresztą niebywała ład wniosła wraz ze sobą Elżbieta, córka opiekuna — patrona klasztorowego i rycerza z Błotnicy, pana na Miechowicach, która Jarosław, krótko po śmierci Ludwiki, jako swoją drugą żonę w dom wprowadziła...

Młoda burgrabini była wcieleniem łagodności; potulna, jak gołąbka i dobra, jak czarodziejska wróżka.

Jarosław Zaborowski nie poważył i tej naleźycie. Niepokój i

nieszczęścia zdawały się bowiem doskonale czuć w mieszkaniu, jakim dla nich była dusza burgrabia. Ani cierpienia Ludwiki, ani pełne stłoczone spojrzenie Elżbiety, nie wywierały na nim żadnego skutku, mimo, iż starały się wszelako hamować jego butę.

Ale nawet na Elżbiecie nie udało się zaszcześcić skromnego pnącza pokoju na ugorze serca kamiennego małżonka.

Szczęście pogrzebano chyba razem z biedną Ludwiką lub wygnano przez poszczone psy za wrota murowanego zamku.

Elżbieta powiła w tym długim okresie czasu ośmioro dzieci, z których tylko jeden syn pozostał przy życiu. Był nim ostatni z rządu dziesięcioletni Janek, którego jednak ojciec ogromnie nie znośił. Odziedziczył on po matce przesłodka łagodność.

Potężny zaś burgrabia życzył sobie zawsze syna, podobnego sobie — dzikiego, hardego i nieugiętego.

Na zamku świerklanieckim nie było tedy miejsca na zgodę. Nie chciała tam już nigdy więcej powrócić.

I dzisiaj nie znalazłby jej tam nikt.

Allbowiem, podczas gdy na polach gorące słońce paliło nie miłosiernie, wierząc prawie szpilk w kościach i wiodąc tem samym gnuśną opieszalność, która leniwie po ciebie się rozlewała, tamując swobodne krążenie krwi, gęstej, jak lepki sok żrzących malin — grzmiał i huczał groźnie okrutny burgrabia w odległym kurytarzu zamku, strofując obełżywymi słowy jakiegoś człowieka, który stał przed nim skromnie skulony pod zimnym murem, nie odważając się nawet oddychać.

Był to staruszek siedemdziesięcioletni, wójt Rymszak, z Kozłowej Góry, które leżały o podal szerokich rowów, okalających zamek, tuż u podnóża, poza lasistymi wzgórzami, za błotnistą rozległą łąką, porośniętą tylko trzcina i łączem.

Właściwie należał dwór ten kiedyś do zamku świerklanieckiego, lecz przed wielu już laty ofiarował go książę Przemysław raciborskiemu klasztorowi pod wezwaniem św. Ducha, którego przeorysza, jak dowiedzieliśmy się przedtem, była siostra Offka. Z tej bogobojnej ofiary magnata zrodził się jednak taki stan rzeczy, iż siwo włosy wójt posiadał odtąd dwóch panów. Prawnie był on poddany klasztoru, lecz zachłanny burgrabia siebie przedewszystkiem wysuwał, jako bezgranicznego władcę i pana.

Ponieważ jego zdaniem, pod zarząd klasztoru oddano tylko ziemie i mienie Kozłowej Góry — a nie samych jej mieszkańców, trudno mu było pogodzić się z tem, ażeby kto inny, prócz niego, rządy nad nimi sprawował.

Ludzie — twierdził on — należą ciałem i duszą do niego, on tylko wyłącznie imieniem księcia, może im nadawać prawa, rządzić nimi, sądzić ich i — wogóle poczynać, co mu się żywnie będzie podobało.

Wobec tego był wójt — jako piąte koło u wozu, nie wiedząc, czy mu coś do powiedzenia zostaje.

Pozatem pani klasztoru, jego rzeczywiście władczyni, przewielebna siostra Offka, wymagała od niego w sprawach dotyczących administracji ówczesnej, całkowitego posłuszeństwa. Przy tem samem niezachwianie stał jednak i burgrabia. Opłakany był więc z tego powodu los wójta. Ponieważ przytem groźny burgrabia, wykorzystywał przy wydawaniu poleceń swoją siłę, a nawet gwałtem ją argumentował — mu siał tedy wójt, chcąc nie chcąc, być posłusznym Jarosławowi. Przewielebna zaś ksieni, jako kobieta, prośba i wrodzoną delikacnością starała się wpływać na wójta. Ten atoli, ustępując naporowi, musiał słuchać nieubłaganego rycerza, który w :gruncie rzeczy, żadnego absolutnie prawa do niego nie miał.

Dzisiaj stał przestraszony wójt przed rycerzem mocarnym, który rozkazał przywołać go przed swoje oblicze.

Jakgdyby chcąc dać upust swej złości, która mu ciężko dyszącą pierś rozsadała, rozpiął sobie szeroko skórzany serdak. Kilka zdecydowanych rysów kreśliło je: go w słońcu ogorzałą twarz. Mocnymi krokami stąpał tam i: zpowrotem po przestronnym przedsionku, dzwoniąc krótko i urywając złotemi ostrogami, przytwierdzonemi do żółtych butów z kozłej skóry.

Wywijając harapem, służącym do poskramiania rozwydrzonych psów, uderzał nim ze swistem o swoje długie, miękkie wyrobione cholewy, które sięgały mu na wiele powyżej kolan, aż drgało chłodne powietrze grubych murów.

Burgrabia był to rosły mężczyzna, dość obfitej tuszy, liczący około pięćdziesięciu lat. Patrząc w tej chwili na niego, łatwo można było wynioskować, że posiada on nie tylko wielką siłę fizyczną, ale odznacza się również niebywałą odwagą i nieugiętą stanowczością. Zdradzały to choćby jego błyskawiczne ruchy, których w podnieceniu nie szczędził sobie ani na chwilę.

Nagle obróciwszy się na pięcie, przystanął tuż przed wójtem i mierząc go spojrzeniem, pełnem ognia, rozpoczął nawiązo szorstkim głosem:

— Wójcie — zważ na to, co ci mówię, po raz, nie wiem, który z rządu, lecz ostatni: Jeżeli jeszcze raz bez mojego pozwolenia pójdziesz do przelożonej, to każę ci bezwzględnie zamknąć w ciemnym lochu, w którym zmarniejesz jak trawa na ugorze.

— Ja i tylko ja jestem twoim panem! Ty zaś należysz, jako pierwszy do moich poddanych.

— Rozumiesz? — Nie na próżno lękają się mnie wszyscy w okolicy. A i ty mnie prze cież znasz!...

Dalszy ciąg jutro.

ABONAMENT miesięcznie w administracji wzgl. zamiejscowy zł. 2.50, zagranicą zł. 5.50

CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona w tekście zł. 500, pół strony zł. 275, 1 mm. wiersz i łamowy opisowe zł. 2.50, specjalne zł. 1.50, reklamy 60 gr., drobne 15 groszy za wyraz. W niedziele i dni świąteczne 25 proc. drożej.

Wydawca: Nowy Czas w Katowicach.

Redaktor: Józef Książek.

P. K. O. Nr. 300.277.

Druk. „Prasa Polska” S. A.